

Baroko v Praze

Jméno:

Pracovní list k středečnímu programu 24.5. o baroku po Praze

Úvod do baroka

Baroko vzniklo na konci šestnáctého století v _____ (země).

Název „barok“ se dá do češtiny přeložit různými způsoby. První je ze slova „báros“ z řečtiny, znamená: tíha nebo hojnost. Druhým je slovo „barroco“ z portugalštiny, doslovně perla nepravidelného tvaru, což vyjadřovalo krásu a nepravidelnost. Dříve bylo ale slovo „baroko“ používáno v hanlivém smyslu, výraz pro něco přehnaného či směšného.

Pro baroko je typické vyjadřování napětí a dynamičnosti.

Architektura baroka spojuje gotické i renesanční prvky a stejně jako v renesanci se zde objevují prvky _____. Na obrázku vpravo můžete vidět příklad hlavice s _____ prvky.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Dynamičnost se projevovala v baroku velmi dominantně, nejen v sochařství a malířství, ale i v architektuře. Zde máte ukázkou jednoho z klasických barokních prvků, což je zvlněný sloup - sloup, který je v podstatě stočený do spirály, na jeho konci je ozdobná hlavice (viz obrázek č. 2).

- Všimněte si po cestě všech barokních staveb, které si představíme, a porovnejte si je v hlavě s tím, co jste se učili dříve o jiných slozích. A sami si zkuste udělat přehled o tom, co to vlastně baroko je.

Věže byly v baroku často zakončovány tzv. cibulovou či zvonovou střechou. (viz obrázek č. 3).

Stejně tak jako v renesanci byla v baroku velmi častým prvkem kopule.

Úkoly na celou dobu cesty

- Po cestě si právě těchto dvou prvků zkuste povšimnout, **napište**, na kterých stavbách jste viděli barokní věžičku a kopuly. Kopuly nakreslete.

Obrázek č. 3

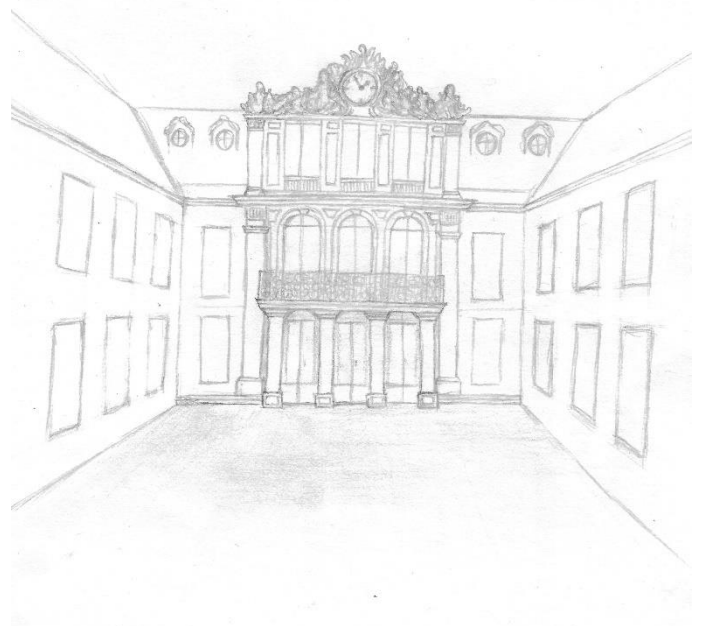
Valdštejnský palác

Tento palác dal na začátku sedmnáctého století vystavět jeden z nejmocnějších šlechticů té doby, _____ z Valdštejna. Z čehož si také odůvodníte jeho název.

Je to jedna z nejrozsáhlejších barokních staveb u nás. Palác je rozdělen na hodně částí. Část, kde se právě nacházíme, je ve středu komplexu, vše, co kolem sebe vidíte, patří k Valdštejnskému paláci.

V baroku se jako jeden z prvků objevoval zvláště na panovnických stavbách tzv. _____ dvůr. A právě zde se tento prvek baroka objevuje (viz obrázek č. 4).

- Víte, k čemu slouží Valdštejnský palác v dnešní době? Pokud ne, pokuste se to zjistit.

Kostel svatého Mikuláše na Malé Straně

Sv. Mikuláš je považován za nejvýznamnější barokní stavbu v Praze, a to hlavně díky své monumentalitě a náročnému architektonickému i uměleckému zpracování.

Jeho hlavním architektem byl _____.

Na průčelí tohoto kostela můžete vidět, že není ploché, ale vchází do prostoru. Tento prvek používali v baroku proto, aby průčelí připoutalo pozornost. Je zajímavé právě tím, že vyčnívá ze stavby. Příklad zvlněného průčelí máte na obrázku č. 5.

- Na tomto místě stál před tímto jiný kostel, kostel postavený ve 13. století. Ve kterém slohu byl postaven?

Obrázek č. 5

Karlův most

Karlův most nebyl postaven v době baroka, nýbrž ve slohu _____. Ale i přesto sochy, které zde stojí, jsou barokní. Barokním sochařům většinou nešlo o přesné zachycení člověka, ale spíše o vyjádření emocí. Barokní sochy bývají velmi rozvlněné a ozdobené.

Jistě znáte sochy **tlustých andělíčků**. Je to velmi klasický barokní prvek, který se objevuje hodně v kostelech či na portálech (viz obrázek č. 6).

- Jedna z nejvýznamnějších soch zde je socha svatého **Jana Nepomuckého**. Vaším úkolem je najít, která to je, a nakreslit hlavní atributy, které socha má a podle kterých bychom ji poznali. Náповědou je to, že je nejpopulárnější sochou i mezi turisty.

Obrázek č. 6

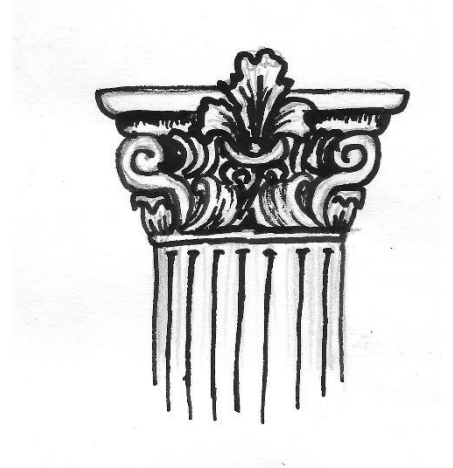
Kostel Nejsvětějšího Salvátora

Tento chrám je součástí velkého barokního komplexu **Klementinum**, který má tři kostely. Tento je z nich tři nejdůležitější, proto také stojí přímo naproti Karlovu mostu.

Na stavbě si můžete povšimnout, že sloupy, které jsou na průčelí kostela, zde nejsou z podpěrných důvodů. Takové sloupy, které slouží jen k ozdobným účelům, se nazývají pilastry. Tyto pilastry mají stejně jako jiné barokní sloupy často _____ hlavice (viz obrázek č. 7).

K ozdobným účelům ale v baroku nesloužily jen pilastry, barokní sloupy byly často stavěny bez jakéhokoli jiného využití. Také se často stavěly sdružené sloupy, většinou dva stejné sloupy stojící těsně vedle sebe. Stejně tak se také stavěly sdružené pilastry, které můžete vidět před sebou.

- Spočítejte, kolik sdružených pilastrů je na průčelí kostela, a nakreslete alespoň jednu hlavici.

Obrázek č. 7

Klementinum

Klementinum je jeden z vůbec nejrozsáhlejších stavebních komplexů ve střední Evropě. Rozkládá se na ploše dvou hektarů.

- Co všechno se nachází v komplexu Klementina? Napište, co jste se dozvěděli.

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

Kostel byl vystavěn _____ (kdo rád staví kostely pro svatě Mikuláše?) na místě, kde stála dříve gotická bazilika.

Interiér barokních staveb se od jiných interiérů velmi odlišuje. Na rozdíl od jednodušší a více rozdělené renesance se baroko snaží o propojení do jednoho celku. Propojuje interiér kostela tím, že malby, sochy i architektura v sebe přechází a tím tvoří jeden velký celek.

- Jaký pocit měl tento chrám v lidech vyvolávat, když ho spatřili? Jaký pocit vyvolává ve vás?
- Jaký je častý motiv používaný na freskách a obrazech? Nakreslete jednu postavu z nějakého obrazu, která vás zaujme.

Palác Kinských

Po baroku následoval sloh **rokoko**, v některých zemích rokoko nebylo považováno za samostatný sloh, bylo spíše označováno za pozdní baroko. Hlavní obdobím rokoka byl konec 18. století.

Rokoko je baroku hodně podobné. Dalo by se o něm říci, že je ozdobnější a „jemnější“. Používá více drobných ozdobných prvků a prvků rostlinných. Název rokoko vznikl z francouzského slova *rocaille*.

- Některý z těchto prvků nakreslete. Na obrázku č. 8 můžete vidět příklad rostlinné ozdoby.

Obrázek č. 8